

รายวิชาศิลปะ
 รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

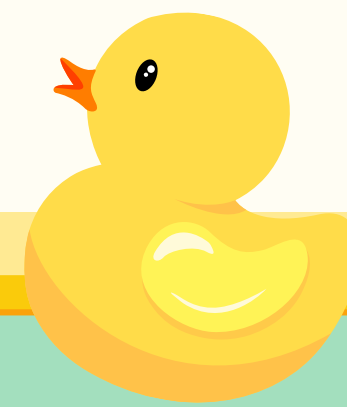
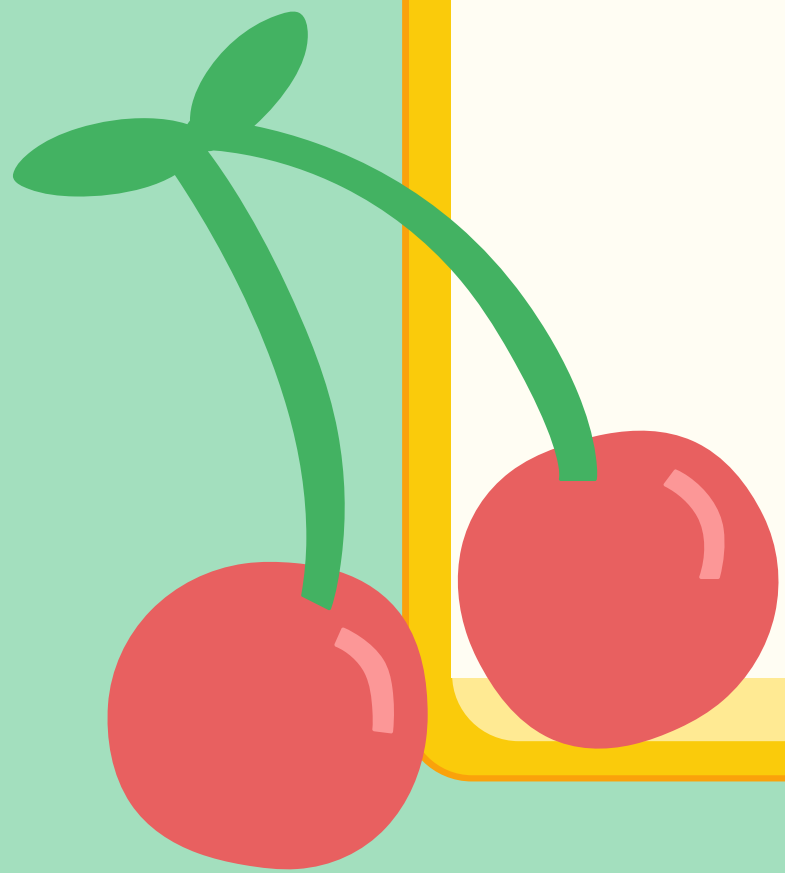
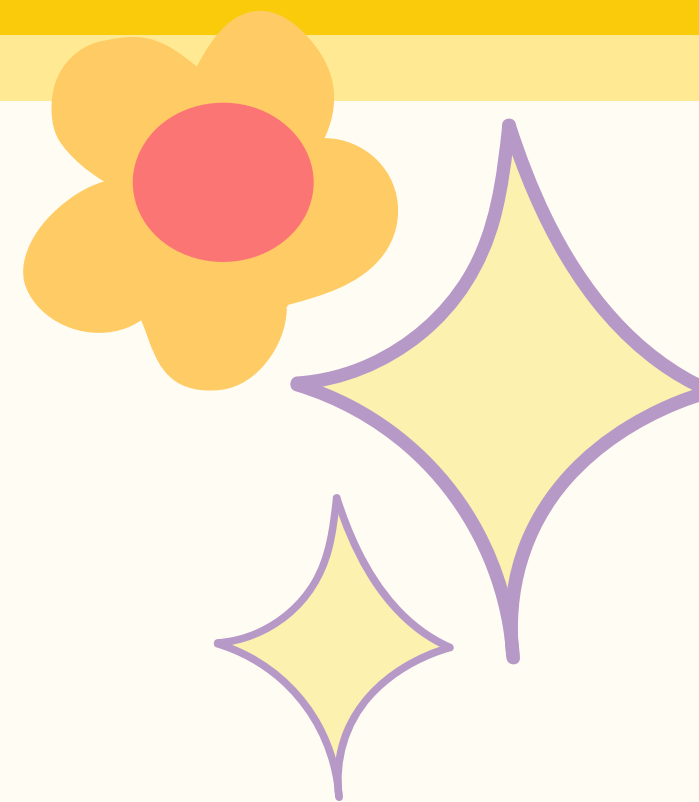
เรื่อง

จำแนกทัศนธาตุ

ผู้สอน ครูทินกร ปิ่นทอง

จำแนกทัศนธาตุ

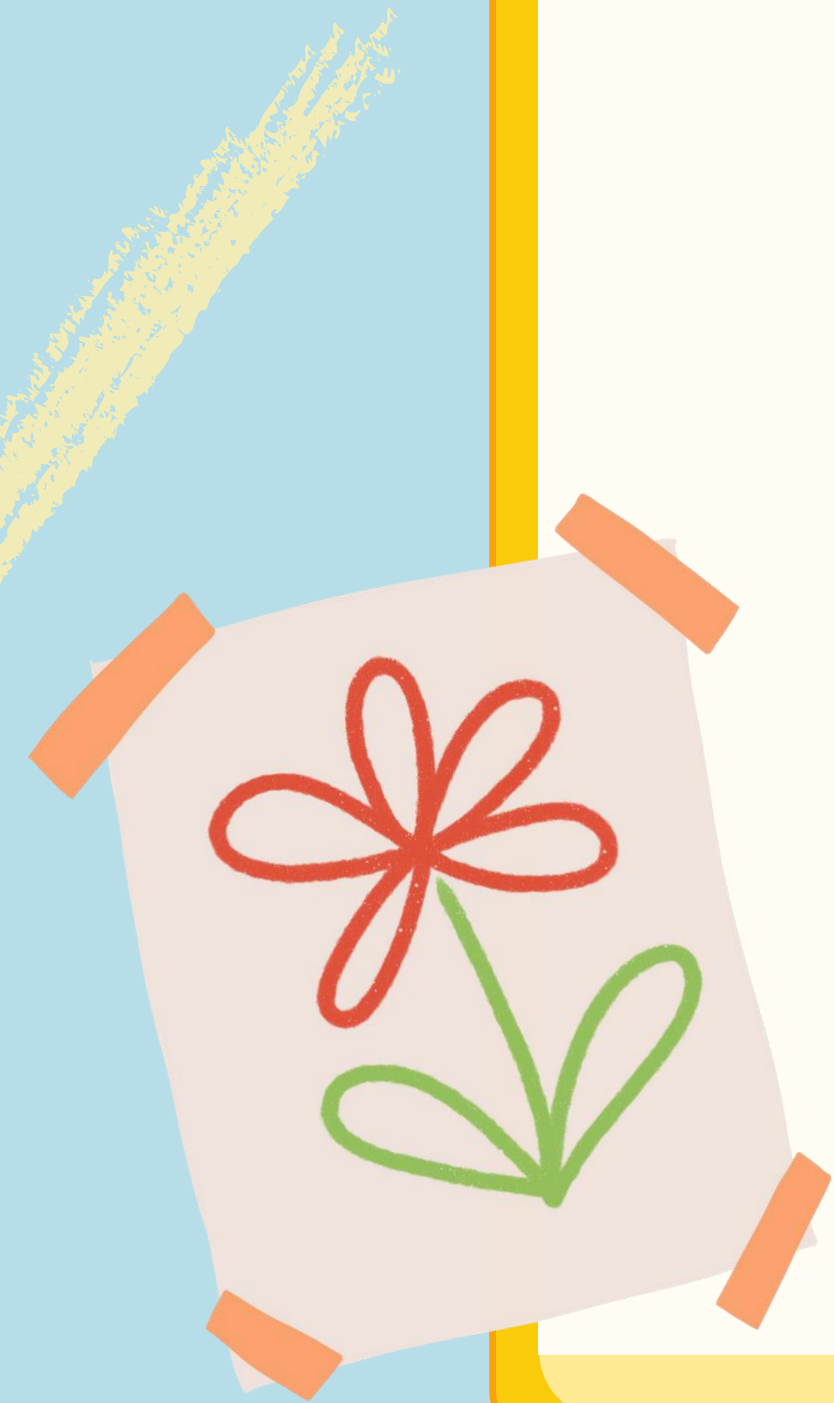
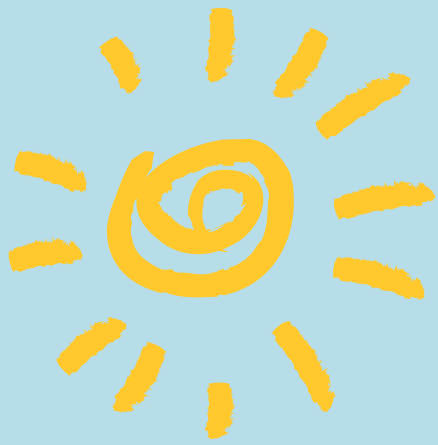
เกมกะหล่ำปลีทัศนธาตุ

ให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม ครูนำคำถามเกี่ยวกับทัศนธาตุ
ที่อยู่ในกระดาษถ่ายกะหล่ำปลี ให้นักเรียนผลัดกันตอบคำถาม
จนกระดาษกะหล่ำปลีคำถามหมด

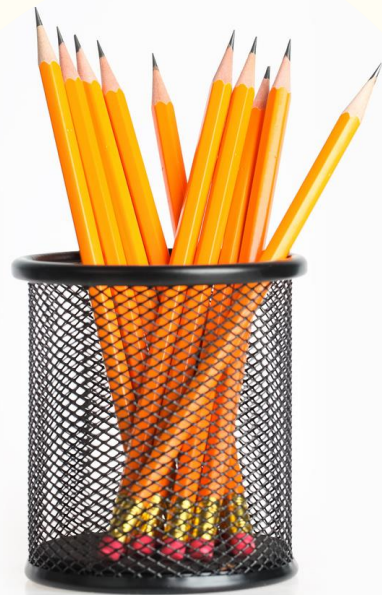

สิ่งที่คุณจะได้เรียนรู้ในวันนี้

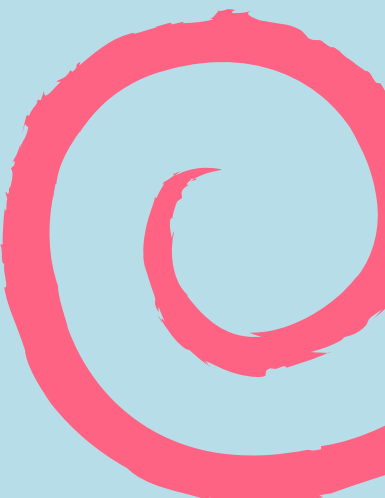
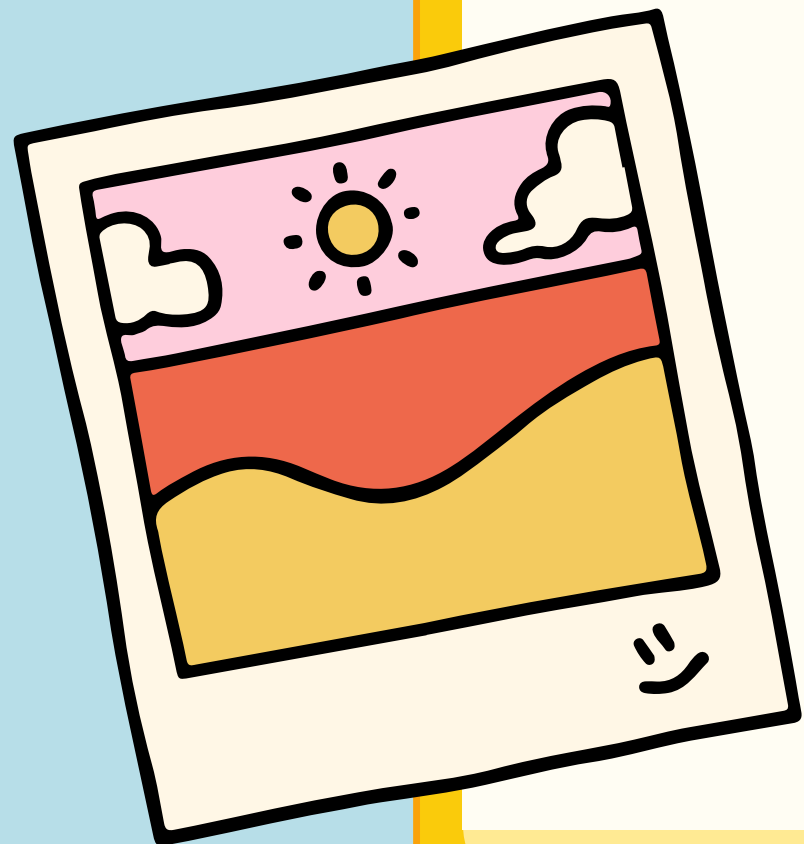
- บอกทัศนธาตุที่พบในธรรมชาติ
- ระบุทัศนธาตุที่พบในงานทัศนศิลป์
- สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์จากการใช้ทัศนธาตุ

ให้เด็กเขียนอธิบายลักษณะต่าง ๆ
ของภาพต่อไปนี้

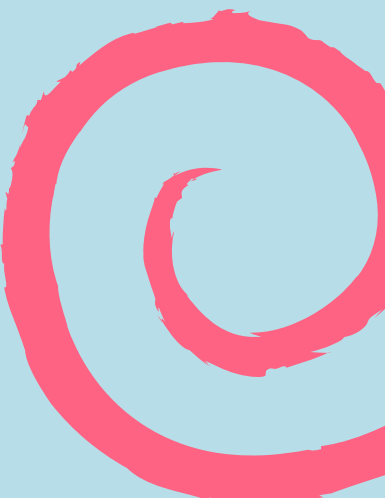
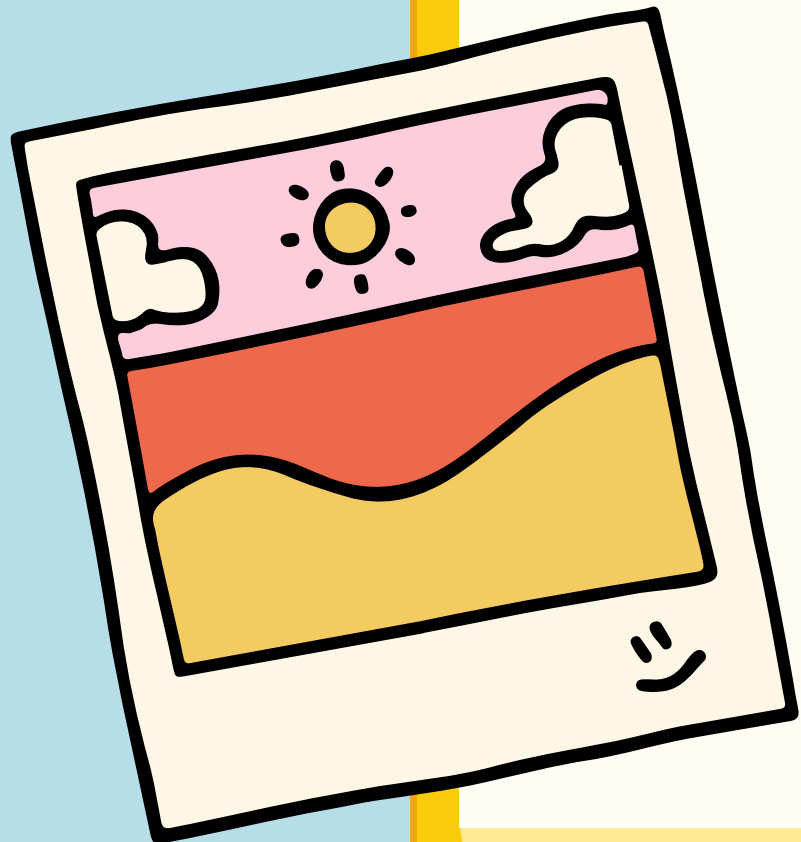
ดินสอ

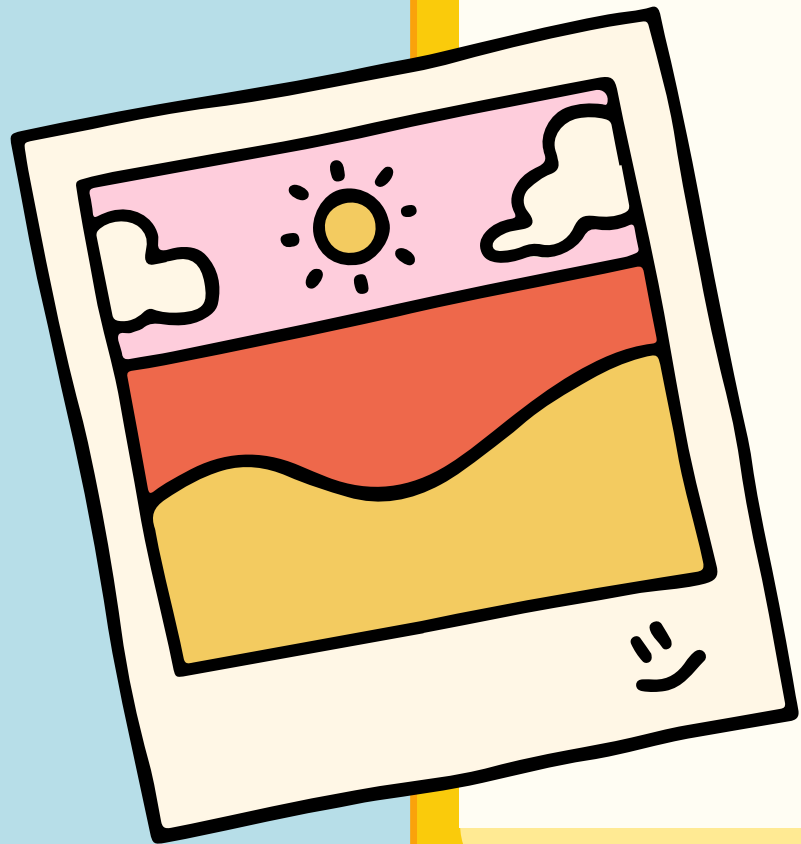
ให้นักเรียนอธิบายลักษณะต่าง ๆ
ของภาพต่อไปนี้

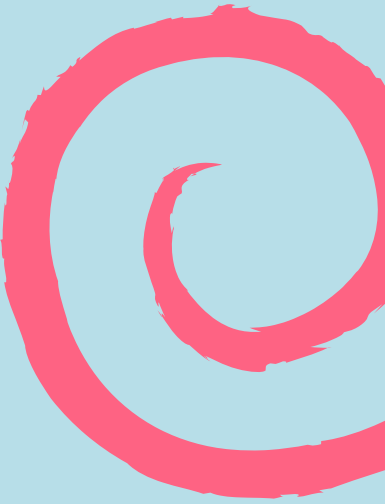
ภูเขา

ให้นักเรียนอธิบายลักษณะต่าง ๆ
ของภาพต่อไปนี้

ก้อนเมฆ

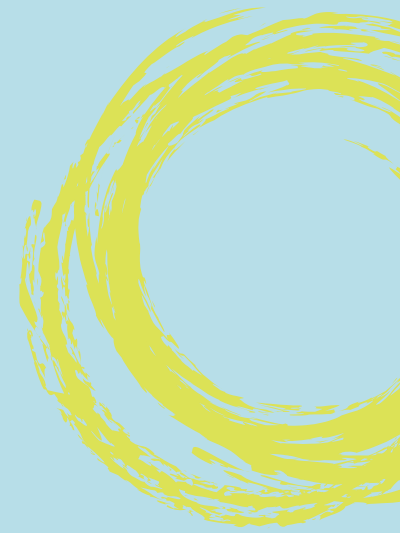
ทบทวนทัศนธาตุ

ทัศนธาตุ (Visual Elements) หมายถึง ธาตุแห่งการมองเห็น หรือ

ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในงานศิลปะหรือทัศนศิลป์ ได้แก่ จุด เส้น สี

แสงเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ซึ่งสามารถนำส่วนประกอบแต่ละอย่าง

มาสร้างเป็นงานศิลปะได้ในหลายรูปแบบ

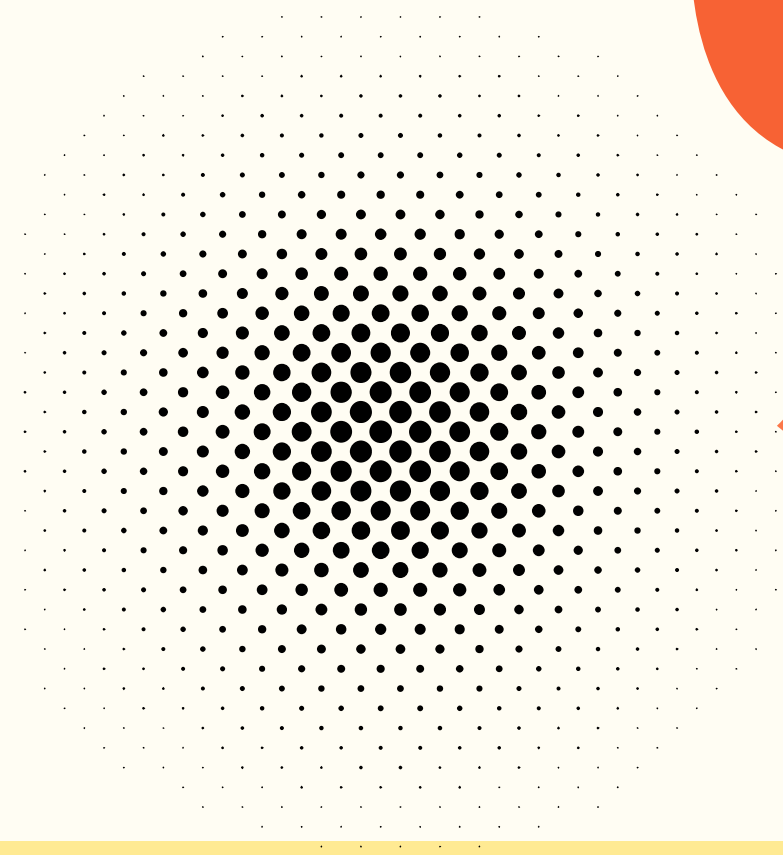

จุด

จุด หมายถึงสิ่งที่ปรากฏบนพื้นระนาบที่มีขนาดเล็กที่สุด

ไม่มีความกว้าง ความยาว ความสูง ความหนา หรือความลึก

จุดเป็นทัศนธาตุที่เล็กที่สุดและมีมิติเป็นศูนย์

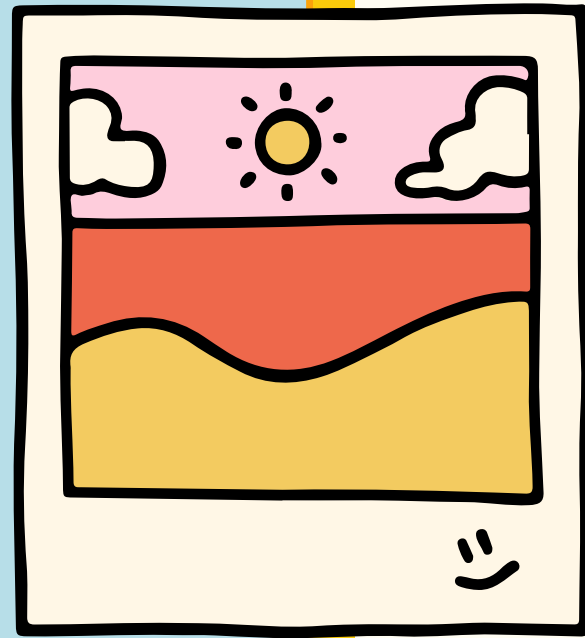
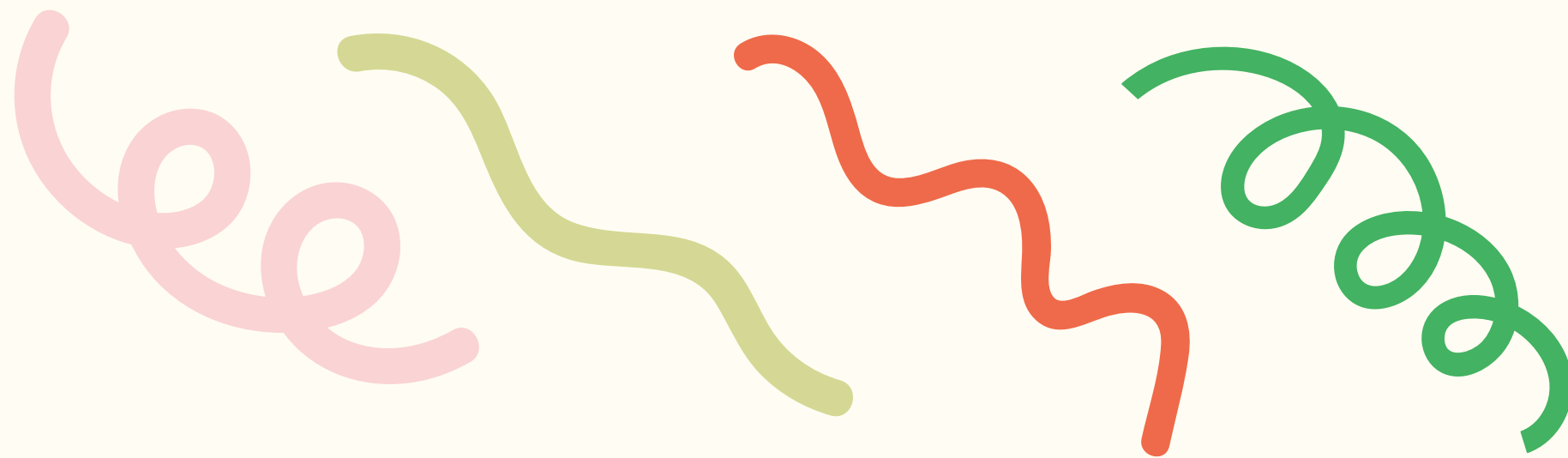

เส้น

เส้น เป็นสิ่งที่มีผลต่อการรับรู้ ให้เกิดความรู้สึกต่ออารมณ์

และจิตใจของมนุษย์ ใช้ร่างภาพ เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่เห็น

และสิ่งที่คิดจินตนาการให้ปรากฏเป็นรูปภาพ

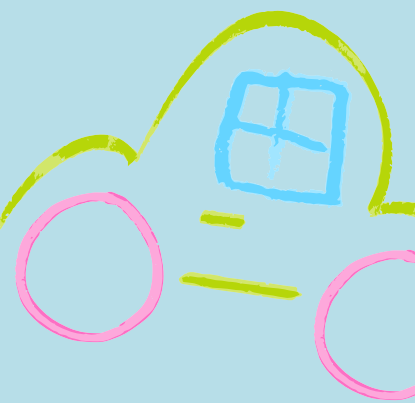
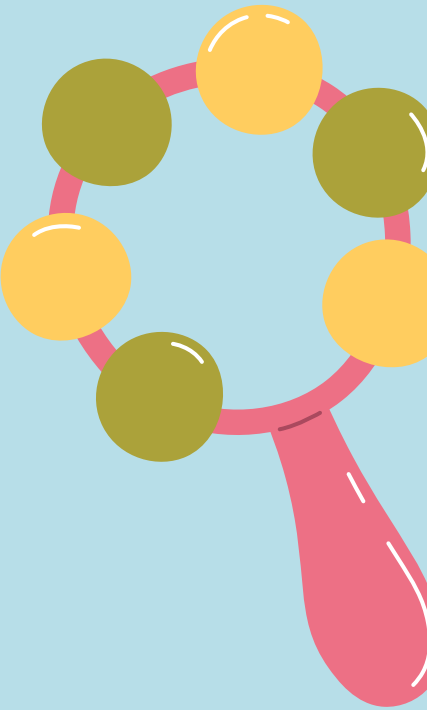
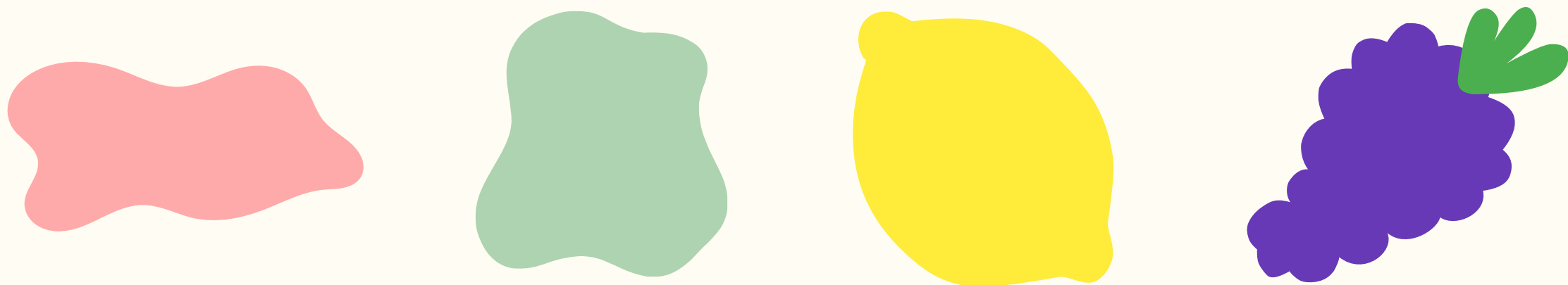

รูปร่าง

รูปร่าง หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ

สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืชมีลักษณะเป็น ๒ มิติ

มีความกว้างและความยาว

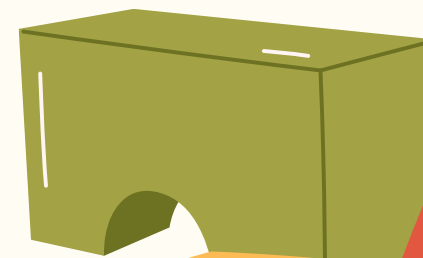
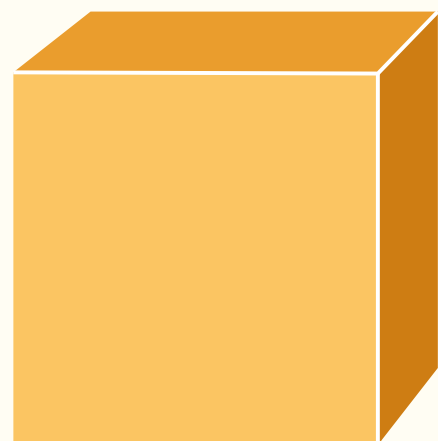
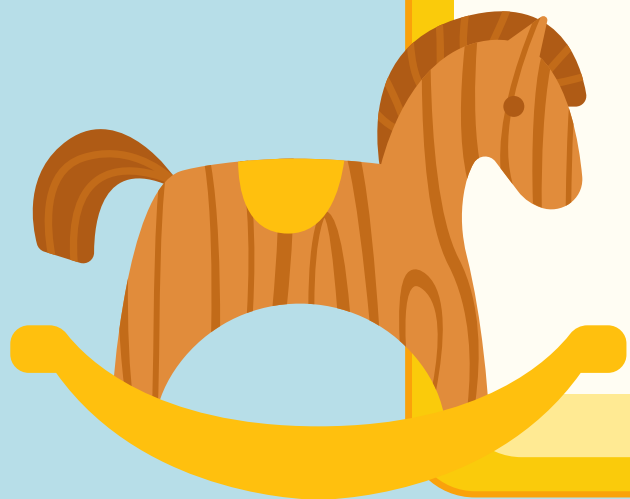

รูปทรง

รูปทรง หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏ

แก่สายตาในลักษณะ ๓ มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว

ส่วนหนาหรือลึก

สี

สี เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่รอบ ๆ ตัวเรา สีทำให้เกิดความรู้สึก

ต่าง ๆ เช่น ทำให้รู้สึกสดใส ร่าเริง ตื่นเต้น หมั่นหมอง

หรือเศร้าซึมได้

พื้นผิว

พื้นผิว หมายถึง ลักษณะของบริเวณผิวหน้าของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสแล้ว สามารถรับรู้ได้ว่ามีลักษณะอย่างไร พื้นผิวลักษณะต่าง ๆ จะทำให้เกิดความรู้สึกต่องานศิลปะที่แตกต่างกัน พื้นผิวแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

พื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยมือ และ พื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยตา

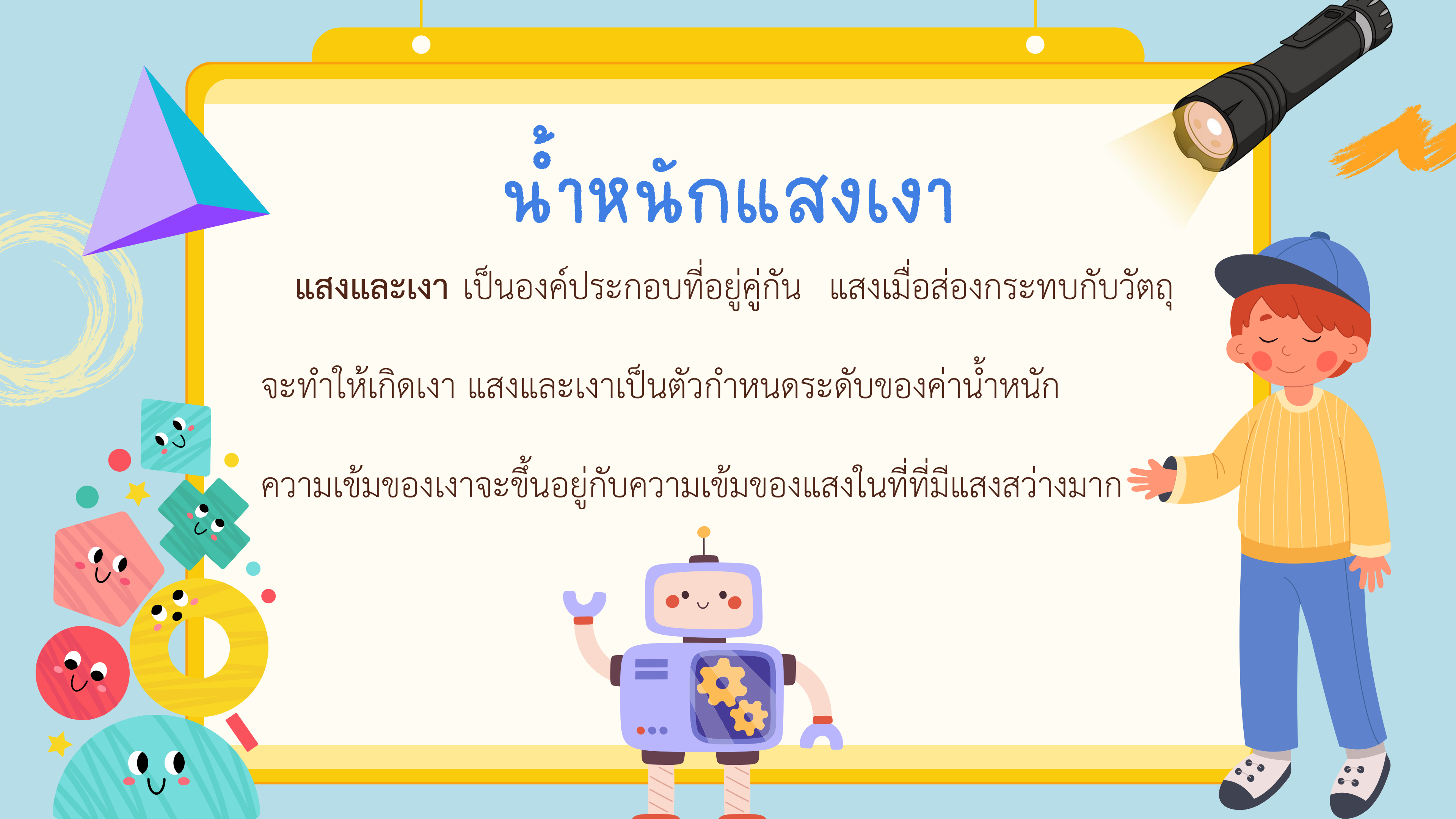

หน้าหนังสือแสงเงา

แสงและเงา เป็นองค์ประกอบที่อยู่คู่กัน แสงเมื่อส่องกระทบกับวัตถุ

จะทำให้เกิดเงา แสงและเงาเป็นตัวกำหนดระดับของค่าน้ำหนัก

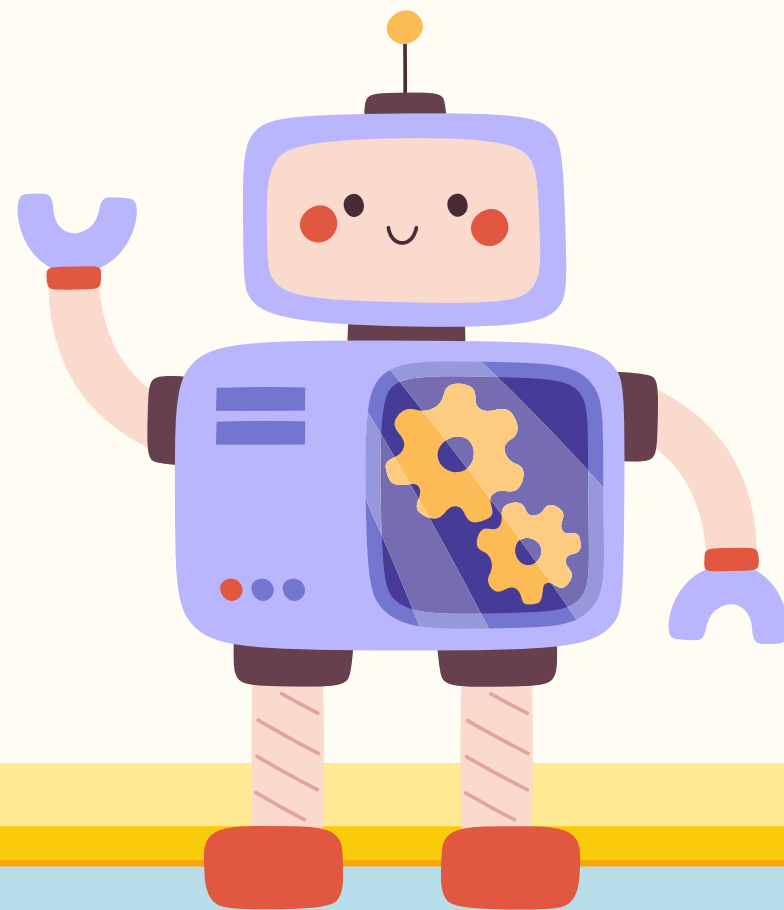
ความเข้มของเงาจะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสงในที่ที่มีแสงสว่างมาก

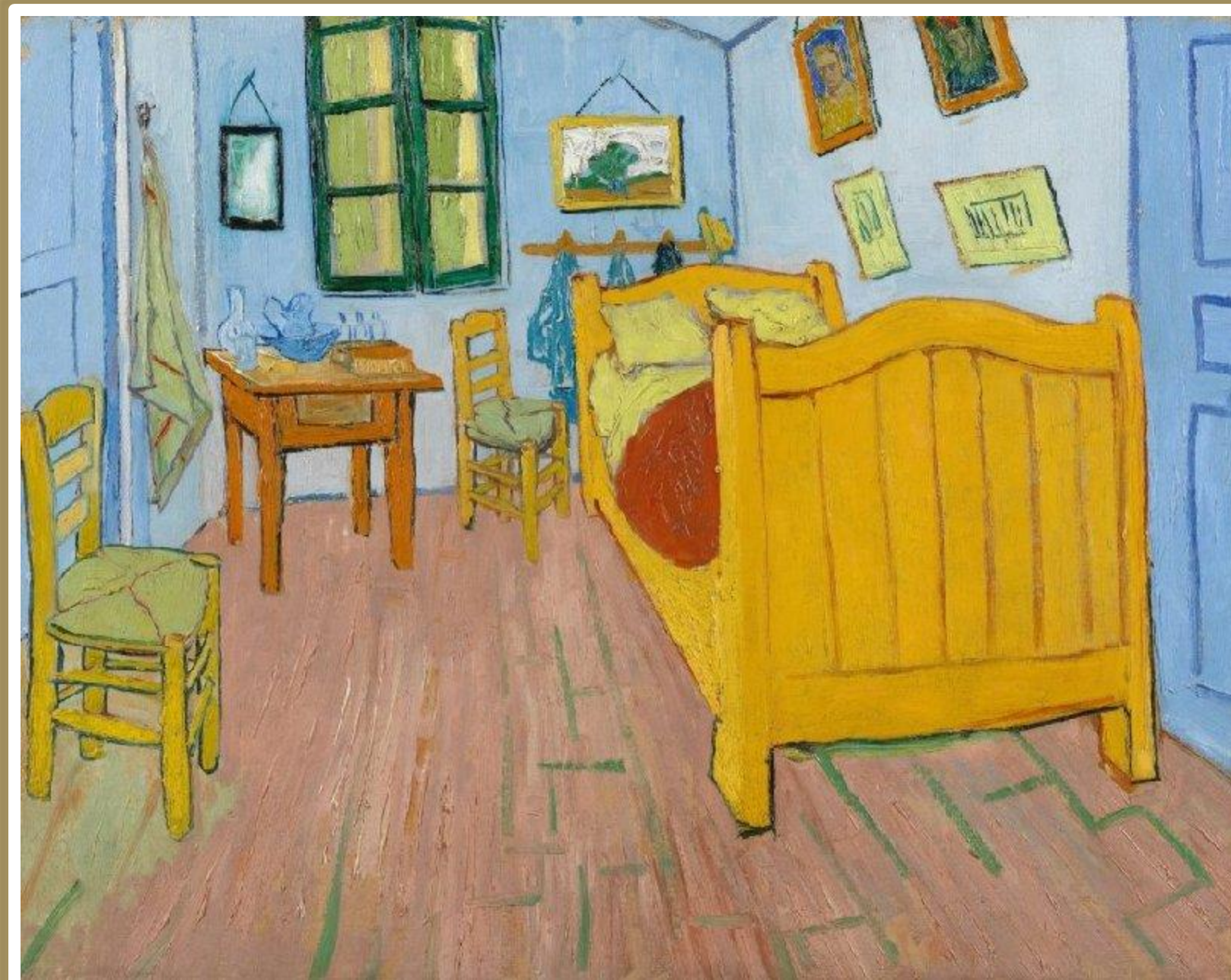
ถาม-ตอบ

ผลงานทัศนศิลป์จำเป็นต้องมีทัศนธาตุครบทุกทัศนธาตุหรือไม่

เพราะอะไร ?

ภาพที่มีทัศนธาตุใดบ้าง

ผลงาน The Bedroom

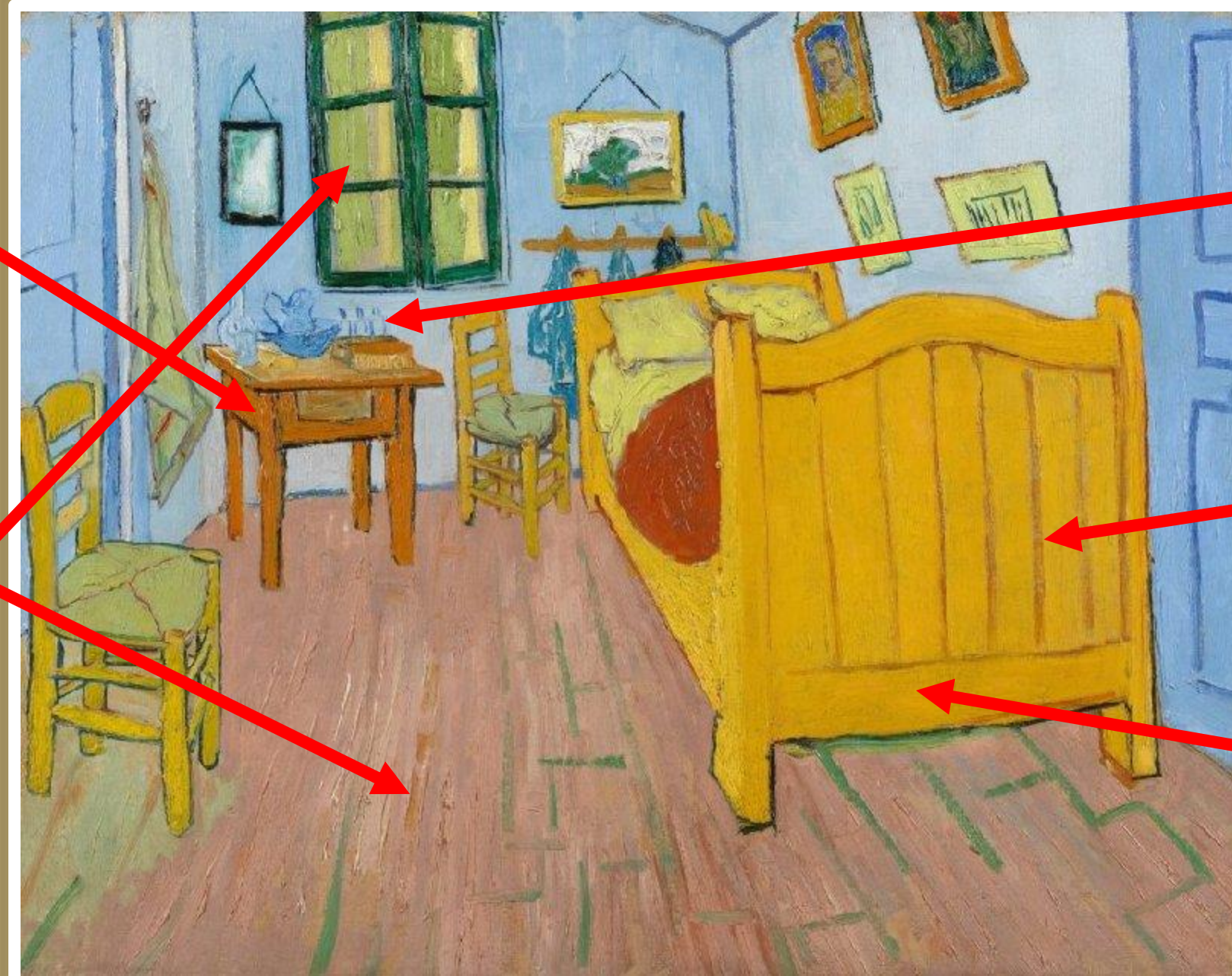
ศิลปิน Vincent van Gogh (๑๘๕๓ - ๑๘๙๐)

ภาพที่มีทัศนธาตุใดบ้าง

รูปร่าง รูปทรง

พื้นผิว

แสงเงา

จุด

เส้น

สี

ผลงาน The Bedroom

ศิลปิน Vincent van Gogh (๑๘๕๓ - ๑๘๙๐)

กิจกรรมสร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่องจำแนกทัศนธาตุ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกทัศนธาตุ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พื้นฐานงานศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง จำแนกทัศนธาตุ
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหัวข้อ ครอบครัวยงฉัน พร้อมระบุทัศนธาตุที่ใช้

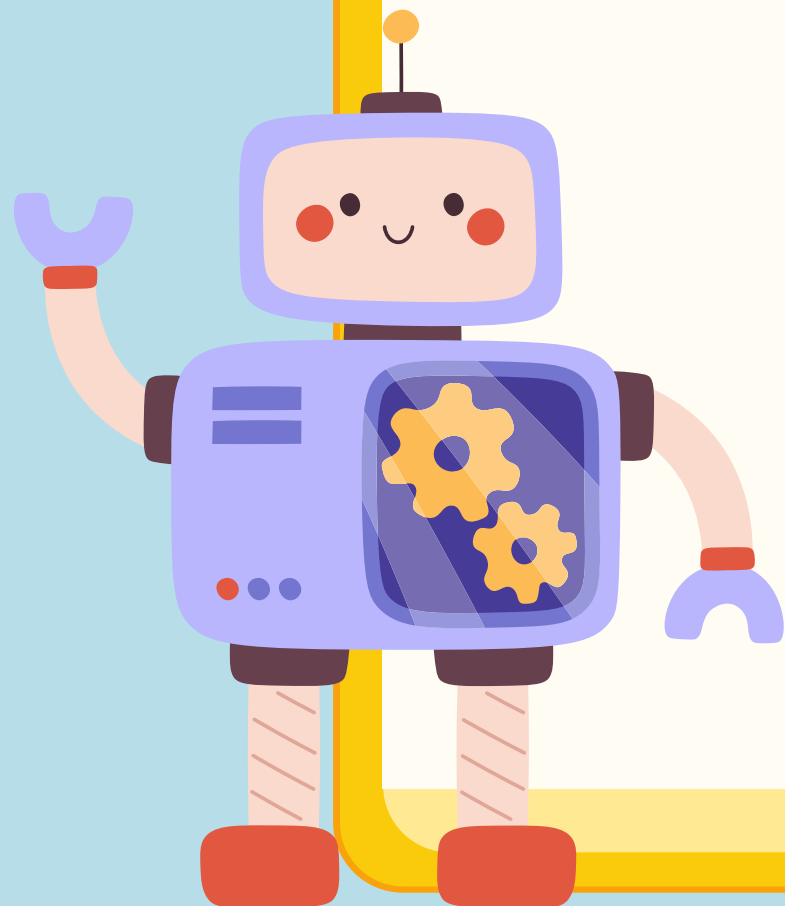
ทัศนธาตุที่ใช้ประกอบไปด้วย

.....

.....

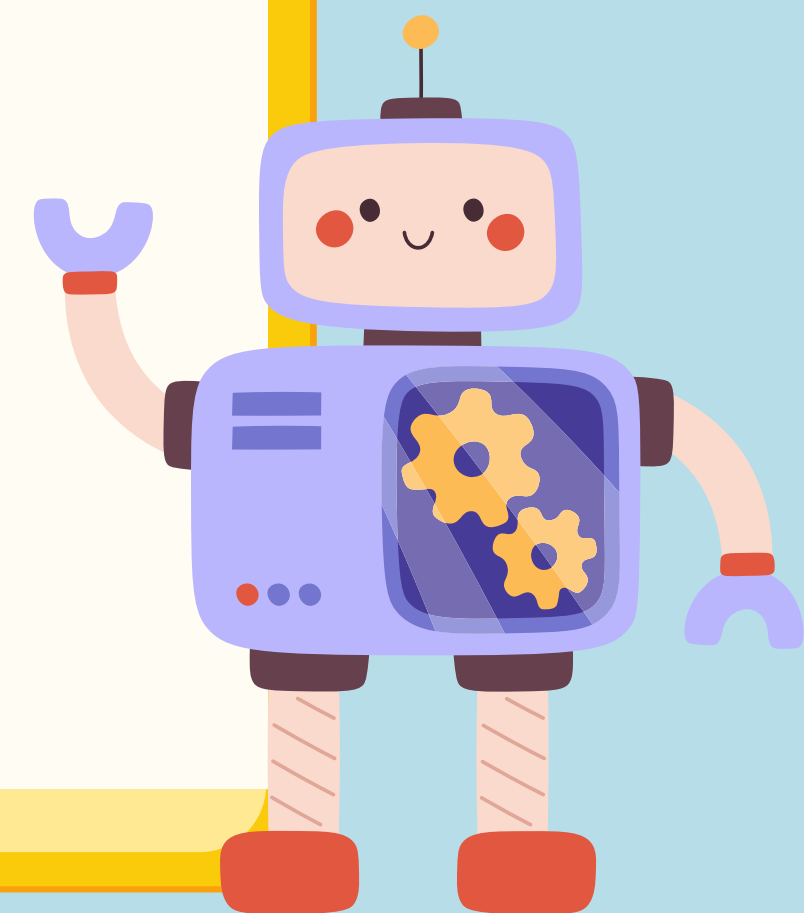
.....

.....

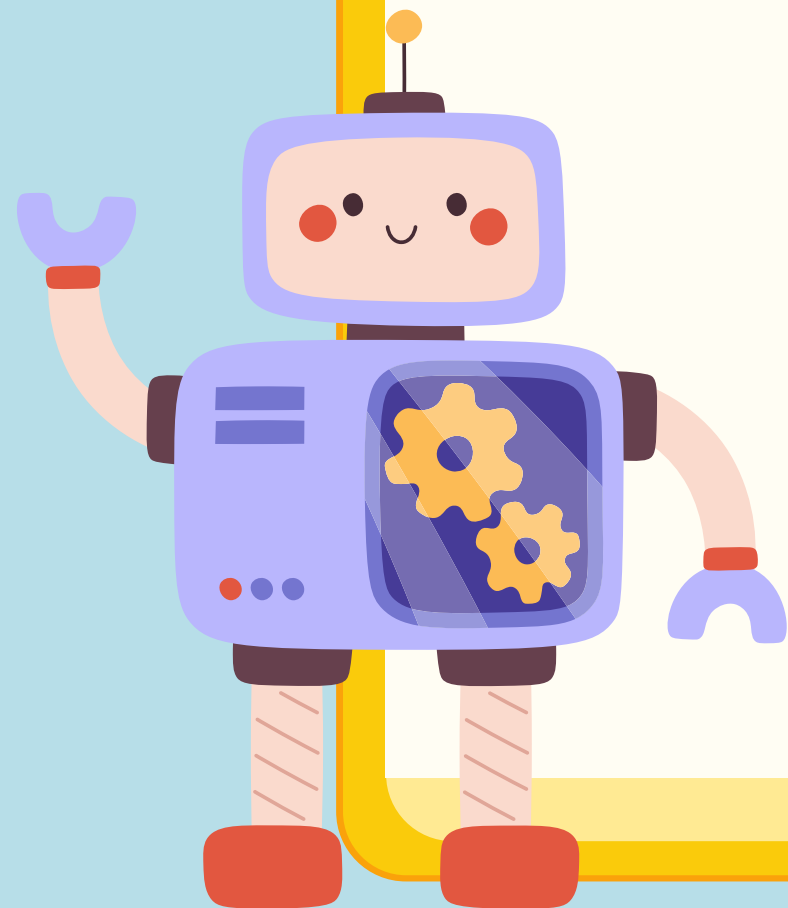

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

๑. ครูปลายทางชี้แจงนักเรียนว่าให้เตรียมอุปกรณ์เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ ให้เรียบร้อย
๒. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกทัศนธาตุ
๓. ครูปลายทางคอยให้คำแนะนำการใช้ทัศนธาตุ
๔. นักเรียนลงมือสร้างสรรค์ใบงาน จากนั้นนำเสนอผลงาน

เฉลยใบงาน

เฉลยใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกทัศนธาตุ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พื้นฐานงานศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง จำแนกทัศนธาตุ
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

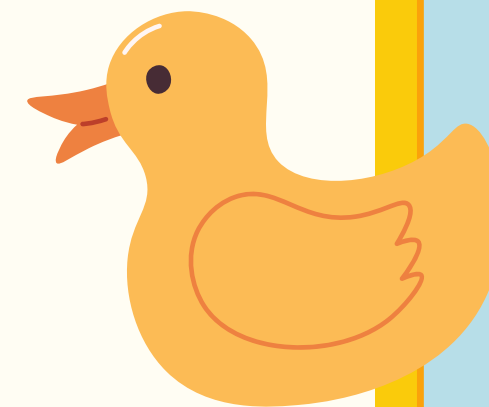
คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหัวข้อ ครอบครัวของฉัน พร้อมระบุทัศนธาตุที่ใช้

ทัศนธาตุที่ใช้ประกอบไปด้วย

เส้น เช่น เส้นตรงในใบไม้ เส้นโค้งในใบหน้า วงแขน
รูปร่าง เช่น รูปร่างวงกลมของกระดุมเสื้อ วงรีของใบไม้
สี เช่น ผมน้ำตาล ใบไม้สีเขียว
พื้นผิว เช่น พื้นผิวเรียบของเสื้อผ้า

เกม แข่งขัน จำทัศนธาตุ

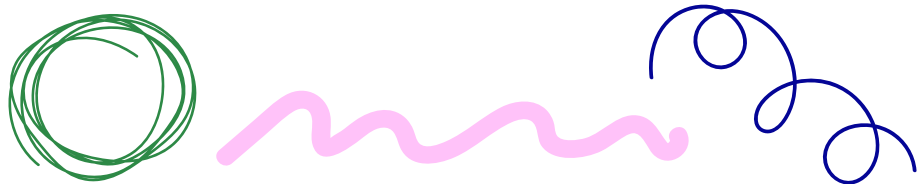
ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาจำภาพทัศนธาตุ
แล้วนำไปวาดบนกระดานให้ถูกต้อง และเร็วที่สุด

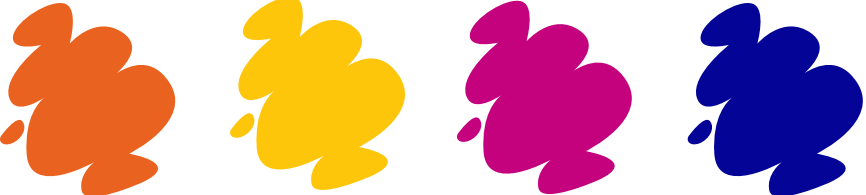

สรุปบทเรียน

ทัศนธาตุ

จุด (DOT)

เส้น (LINE)

สี (COLOR)

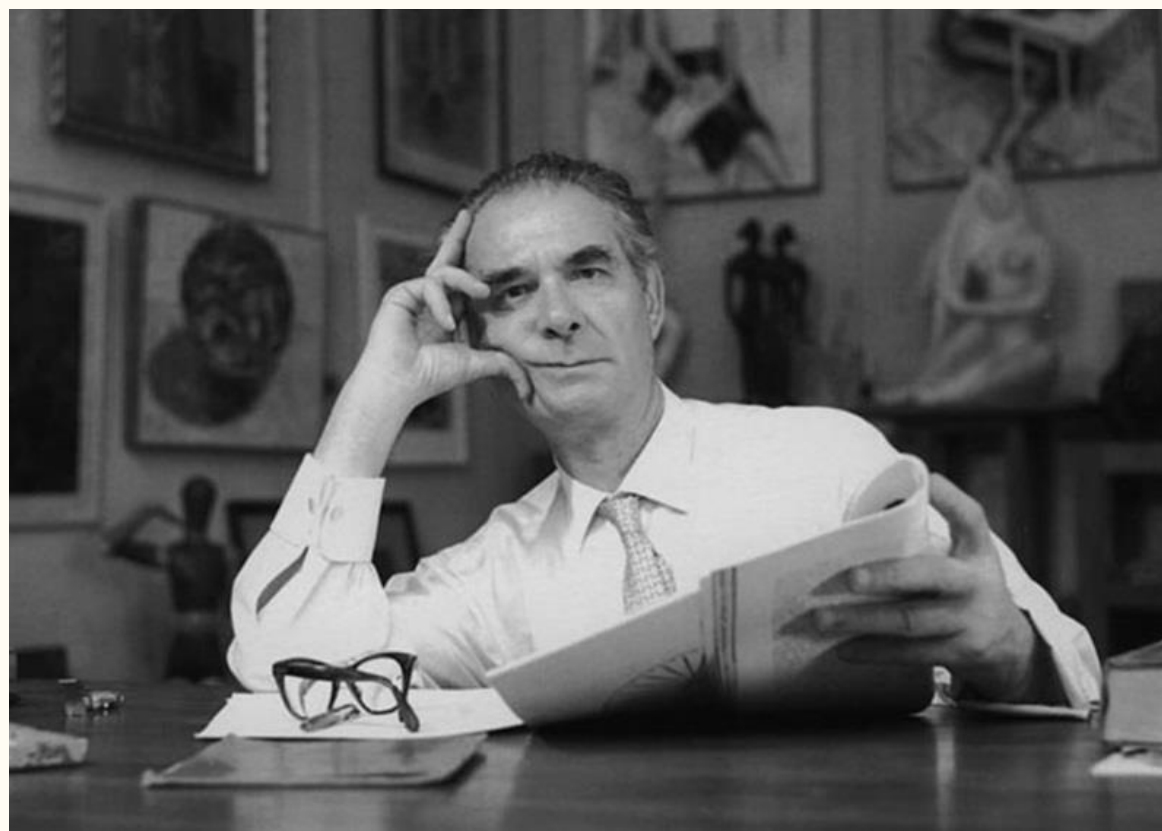
รูปร่าง รูปทรง

พื้นผิว (Texture)

น้ำหนักแสงเงา

คติสอนใจจากศิลปิน

“นายไม่อ่านหนังสือ นายจะรู้อะไร”

อ.ศิลป์ พีระศรี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง สีสื่ออารมณ์

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง วรรณะสีสื่ออารมณ์
อุปกรณ์วาดเขียน และดินสอสี

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

